

РАЗВОЈ ШКОЛСТВА У ЉУПКОВИ

1. Кратка историја школе

Незахвалан је посао, ма то био и само покушај, да се у недостатку опипљивих

података установи датум оснивања прве школе у овом месту. Такво мишљење има и Срета Пецињачки када изричито тврди: "Не зна се тачно када је отворена српска народна школа у Доњој Љупкови."² Узевши у обзир чињеницу да је у прошлости црква била једина културна установа, с правом се претпоставља да је постојање школа чврсто везано за постојање црквених установа. Присталице таквог мишљења су и многи историчари који се бавили и истраживањем развоја школства у Банату, тврдећи да је потребно напредо и нераздвојно разматрати постојање црква и наших школа.²

Баш због те чињенице први учитељи у српским народним школама су били свештеници који су истовремено обављали дужности у својим парохијама. Из тога се лако може закључити да је школство имало истакнут религиозни карактер. Сврха такве наставе је да децу научи да читају и пишу да би могла да читају религиозне књиге.

Тек од друге половине осамнаестог века може се говорити о некакој настави, у данашњем значењу те речи. То је временски период који се поклапа са успешним решавањем питања милитаризације села Дунавске клисуре. У остварењу својих циљева, аустријска администрација је школи доделила значајну улогу. Главни циљ који је стојао пред школама био је да образује грађане по жељи и захтевима које су наметале аустријске власти: да грађани буду верни приврженици њихове политике, да буду само слепи извршиоци наредба високопостављених, да буду вредни и умешни радници способни да одрже гломазни аустријски државни апарат.

Прва акција коју су предузеле аустријске власти у области школства била је позната наредба царице Марије Терезије из 1766. године. Наредбом се одлучно захтевало да свака парохија обавезно отвори и школу у којој би се деца учили хришћанству.

У остваривању зацртане политике у школству, аустријска администрација је отпочела детаљном елаборацијом школске легислације. У том правцу већ 20. маја 1771. године био је публикован Normal Patent у коме се могу наћи и неке уредбе за српске и румунске народне школе на просторима Баната и Војне границе.³

У 24. члану поменутог документа доноси се општи преглед организовања основних школа. Тражи се оснивање основних и тривијалних школа у сваком месту, поготово у местима где таквих школа још нема.⁴

Православцима се препоручује да похађу католичке школе а да у својим штамаријама штампају "илирске" књиге.

Године 1773. основана је Банатска школска комисија састављена од три члана који су усвојили приложени план Илирског посланства. Почетак школске реформе се уклапа у реформатски покрет што је захватио у

Аустрију, а који је иницирао Фелбигер према закону из 1774.године. *Allgemeine Schulordnung*.⁵ Применом програма се почело прво у немачким школама и у онима из Војне Границе. Народне школе у провинцијалу биле су уређена према "*Regulae directivae*" из 1774. године и *Schulpatent* из 1776.године.⁶

За првог директора српских и румунских националних школа именован је Данијел Лазарини. Ипак он је веома брзо смењен са ове дужности, па је већ 1773. године за директора православних школа именован Теодор Јанковић Маријевски. За секретара темишварске епископије именован је Јоановић Видак.

Примењујући општа правила из 52.члана *Regulae directivae* за побољшање наставе у основним и тривијалним српским и румунским школама. Теодор Јанковић је елаборирао "План за организовање тривијалних банатских школа." Био је то нека врста правилника за примену закона који је одобрила и царица 29.ноцембра 1774.године. Овај правилник је предвиђао и обавезу општина да одржавају школске зграде и обезбеде наставу, да се разделе функција учитеља од функције свештеника. Прецизно је одређена и садржина наставе: читање, писање, рачун, веронаука, моралне поуке и црквено појање. Усвојеним правилницима била је обезбеђена униформизација наставе и градива, методи предавања као и право ученика да школу пахавају од шест до дванаест година, чиме је наглашена одређена обавезност похађања школа. Истовремено била је обезбеђена двострука контрола школства од грађанских власти, те и од црквених великодостојника.

Schulpatent из 1776. године само допуњује пропозиције из *Regulae directivae*. Ево само неких од предвиђених одредаба.

Одредбе одређују да у сваком насељу где постоји православна парохија мора да функционише и тривијална школа. У местима у којима су школе у лошем стању, треба обавезно такве школе оправити у року од три месеца, а у местима где таквих школа нема и где нема зграде за учитеље, чим пре их треба подићи. Све је то требало учинити у догледно време.

Насеља која су морала да подигну нове школе у временском распону 1.јун 1777. и 1778. године бесплатно ће примити грађевински материјал. Изглед школске зграде мора да се подудара са изгледом осталих сеоских зграда. Пuteви који воде према школским зградама морају се примерно одржавати. Учионице ће бити употребљаване једино за школске потребе. Биће кажњавани учитељи који би таквим зградама давали какве друге намене домаћинског карактера.

У погледу запошљавања учитеља и њихових обавеза у одредбама се тражи да већа насеља обавезно запосле по једног учитеља и једног помоћника којег ће изабрати већином гласова мештани општине.

Директор српских и румунских православних школа је проверавао сваког учитеља понасеоб тражећи им сертификат о стручној спреми. Учитељи су били обавезни да добро познају веронауку, те и начине на које ће знања преносити ученицима. Једном прихваћеном од општине, учитеља нису могли уклонити. Његово одстрањивање из наставе могао је одредити једино директор школа или школска комисија, или, пак, на

упозорење општинских органа, ако се радило о неким великим преступима које су учинили учитељи. Но, и у том случају, доставе су биле провераване од школске комисије.

Да би учитељи могли успешно да обављају своју школску дужност, требало им је обезбедити и минимум услова за живот и рад у школи. У том циљу било је предвиђено разним уредбама да сваки учитељ има стан и по два јутра пашњака, те годишњу плату у новцу и натуралијама. Све је то било установљено по договору и озваничено писменим уговором између општине и учитеља.

У Патенту су прецизно одређене: садржина наставе, методика предавања. На матерњем језику ученици су учили читање, рачун, писање и веронауку. Учители који су децу учили и немачки језик, посебно су били уважавани и цењени. Да би се помогло сиромашнијим ђацима било је одштампано десет хиљада уџбеника који су бесплатно подељени ђацима. Биле су препоручене ученицима књиге са молитвама, као и оне се пољопривредним (ратарским) и моралним поукама. При учењу писања користиле се методе које је препоручио Фелбигер.

Предавање веронауке заснивало се на усвајању катехизма који је елаборисао карловачки синод 1774. године. Десет хиљада примерака катехизика бесплатно је уручено сиромашним ђацима.

Законом је предвиђена обавезност похађања школе. Уписана су била деца која би испунила шест година старости. Школска година је била подељена у два полугођа: зимско полугође које је трајало од 1. децембра па све до краја марта и летње полугође које је трајало од априла па све до новембра.

Сва деца од шесте па све до своје тринаесте године била су обавезна да похађају школу. Слободни су били једино недељом и за време празника. У зимском периоду настава се обављала у јутарњим сатима: од 8 до 10, а после подне од 13 до 15 сати. За време лета школу су похађали једино ђаци који су имали између 6 и 9 година. Настава се изводила од 8 до 9 и од 13 до 15 сати. Ослобођени су били похађања наставе ђаци између 9 и 13 година, јер су их родитељи употребљавали у обављању неких ратарских и домаћинских послова. Ипак, да би некако надокнадили изгубљено време, они су долазили у школу недељом и за време празника и то од 13 до 15 сати. Била је то једна врста "повторенија", учињена с намером да ђаци не забораве оно што су претходно научили и освојили у току зимског периода, када су и они похађали наставу.

Школовање бака се није, ипак, завршавало у тринаестој години, оно је настављено и касније, све док ученици нису усвојили најелементарније појмове из онога што је требало да усвоје.

У то време школе су биле подвргнуте доста строгој контроли како од цивилних, тако и од црквених власти. Кнез и свештеник су једном месечно посећивали школе, протопоп и виши државни чиновник то је чинио једном у тромесечју, док су епископ и директор школа, па и саветник банатске школе привинцијалне администрације то чинили једном годишње. Ако је дијачеза била сувише велика, био је именован по један викар за обављање и таквих обавеза.

Пошто су сва клисурска насеља била у саставу Војне границе, у

свакој општини функционисала је и једна такозвана општинска или граничарска школа на матерњем језику.

У школском извештају за 1774/1775 школску годину стоји да је тада у Војној граници функционисало око 88 румунских и српских народних школа.⁸ Из истог извештаја сазнајемо да је љупковачку школу тада похађало само троје бака.⁹

Истоветни податак можемо наћи и у Списку првог атестирања места, школа и учитеља, с наменом да се у том документу из 1774. године помиње и први љупковачки учитељ. Био је то извесни Николае Салитровић. Он је учио само троје бака.¹⁰ Остале податке налазимо у белешкама протопопа Илије Путника који је забележио за школу из Љупкове следеће: "Школа је у добром стању, али нема нити учитеља нити деце."¹¹

Све досадашње податке пориче Срета Пецињачки својом тврдњом: "иако су и 1787. и 1789. године регистроване школске зграде, оне су ипак обе пусте без учитеља и без бака."¹² Нешто даље Пецињачки на основу доста уредне документације наставља: "Тек 1797. године констатује се да у селу постоји и школа, и учитељ, и баца. Наставу похађају "прљежно".¹³

Године 1806. школу похађа 30 бака а учитељ им је био Тома Јанковић, родом из пољдијског села Соколовац.¹⁴ Број бака је био у сталном повећању, јер већ 1808. године школу из Љупкове похађа 32 бака а учитељ им је Павле Богдановић.¹⁵

Исте податке понавља и Срета Пецињачки с додатним објашњењем да је од 32 бака 28 дечака и само 4 девојчице, а за учитеља Павла Богдановић тврди да је родом из Гаја (Југославија), да је био стар 27 година, а да је као учитељ већ радио 4 године. У свом школском раду био је оцењен као "добар" а за свој рад примао је као плату 42 форинте.¹⁶

У љупковачкој школи је радио и Нестор Лупуловић. Његово је име забележено у једном Регистру инвентаријума за 1792. годину. На ставки број 15 која садржи: "утвари златне, сребрне престоисталне" под редним бројем 24 стоји написано и ово: "Еден ц.к.дукат обешен стол Богородици поклонија учитељ Нес(тор) Лупулов(ић)."¹⁷ Истодобно овај учитељ је црквеној парохији поклонно и један "Осмогласник".¹⁸

Из Домовног протокола за 1798. годину могу се наћи извесни подаци о овом учитељу. Живео је у кући која је тада имала број 34, а био је цин извесног Филипа Лупуловића. Рођен је 27. октобра 1802. године. Био је ожењен са мештанком Даницом. Са њоме је имао и сина који је убрзо умро. Друге податке, поготово о њему као љупкованком учитељу нисмо нашли. Према досадашњим подацима можемо поуздано да тврдимо да је Нестор Лупуловић учитељовао после Павла Богдановића а пре Томе Драшковића чије се име јавља на једној културној књизи из парохијске библиотеке под бројем 5. Тако стоји забележено: "Оучитељ Тома Драшковић 1837. године."¹⁹ Других података о том учитељу нема.

На истој књизи забележено је име још једног љупковачког учитеља Исаја Матеевића: "Учитељ Исаја Матеевић у Доњој Љупкови 12 маја љата 1844." Био је рођен у селу Карбунар у области града Саске. Нешто даље помиње се и име учитеља Игњатија Теишана рођеног 17. августа 1826. Био је син константина и Замфире Теишан. Оженио се за Ану и са њоме имао

петоро деце: Јосифа(рођеног 1851), Николаја(р.1854), Александра (р.1860), Константина (р.1859) и Божицара (р.1860) Игњатије Тешићан је умро 1884.године. И он је пореклом био из Карбунара (близу вароши Саске).²¹

Неки подаци о школи из Љупкове могу се пронаћи и у Домовном протоколу, трећи том, под насловом "Списаније народно" у коме се школа јавља под кућним бројем 72 а у њој је становао и учитељ Сава Нашковић, рођен 1832. а умро 1881. Био је ожењен са Драгом и имао са њоме петоро деце; Саву (р.1869), Елисавету (р. 1873), Милеву (р. 1876), Елену (р. 1879) и Саву (р. 1881).²²

Из записника са седнице црквеног одбора произилази да је функцију учитеља љупковачке школе обављала и Драга Нешиковић која у молби упућеној властима тражи да јој се додели црквени стан.²³

У записнику са седнице црквеног одбора за 1877-1904. годину забележено је и име учитеља Јована Љиљанића који " да му се тужба одигне и обавезује се да му се од његове учитељске плате сваког месеца вуче док се год дуг сав не исплати." ²⁴

Учитељ Јован Љиљанић је био мештанин и становао у кући број 13. Рођен је 1867. а отац му је био Арон Љиљанић.

Много опширније податке о љупковачкој школи па и о учитељима који су у њој радили пружа нам Шематизам Вршачке Епархије из 1898 године; "Школа је од 1874. године комунална. Срби је издржавају са 300 форинти у новцу годишње. Број деце од 6 до 12 година, мушких 40 а женских 43, свега 83. Учитељ је Србин православне вере Јован Љиљанић. Није оспособљен. У цркви поји без икакве награде."²⁵

У записнику са седнице црквеног одбора одржане 31.децембра 1899. године забележено је име још једног учитеља. То сазнајемо из податка да је црква остала без појца те због тога свештеник има велике потешкоће. Тај се учитељ звао Никола Бесерџан: "Уједно налази се овдашњи учитељ Бесерџан да поји у светој цркви..." ²⁶ На већ поменутој седници захтевало се да одборници одобре и трећи тас намењен за школске потребе.

Из једног записника са седнице црквеног одбора одржане 21.новембра 1899. године, односно 4.јануара 1900.године забележено је "овдашњи учитељ Шандор Чабовић у вечни живот преселио се, принуђени смо кантора платити за појање и богомољење и сваке функције црквене испуњавати, а то је наиме Јосим Љиљанић овдашњи жител."²⁷

Како се из горњег података може приметити, учитељи су поред својих учитељских задатака и обавеза обављали истодобно и низ других црквених обавеза. За такве радове били су и новчано исплаћивани, понекад и у натуралијама(пшеницом,кукурузом,дрвима итд.).

За време постојања Војне границе, у коју је била укључена и Љупкова,школа се налазила и под туторством војних власти а то је имало за последицу да су такве школе биле много боље и организованије: "Народне граничарске школе биле су добро организоване, оне се налазиле под непосредним надзором и управом команданта компанија који су одговарали и за доделу школских зграда и за њихове одржавање."²⁹

Ради доброг функционисања школа, војне власти су прошириле дејство војне дисциплине и на школство. Познати су случајеви у којима су поједини учитељи, морално пропали због сталне употребе алкохола, а

имали су и друге недостатке недолучне учитељском звању због којих су били избацивани из наставе.²⁹

Истовремено регимента је "предузела строге мере против учитеља који су оправдавали изостанке с наставе а употребљавали их за своје личне потребе."³⁰ Таква веома штетна пракса, која је била веома раширена у том периоду, имала је за последицу слабу образованост ђака који су тада похађали школе.

У облику једног табеларног прегледа приказујемо наставне предмете који су се изучавали у школама у другој половини XIX века, све се то односи на четвороразредну наставу.³¹

Ред. број	Предмети	Г о д и н а и з у ч а в а њ а			
		I год.	II год.	III год.	IV год.
1	Веронаука	да	да	да	да
2	Говор	да	да	-	-
3	Писање-читање	да	да	да	да
4	Језик	да	да	да	да
5	Географија	-	-	да	да
6	Природословије	-	да	да	да
7	Историја	-	да	да	да
8	Рачун	да	да	да	да
9	Немачки језик	-	да	да	да

Укидање Војне границе 1872.године узроковало је велике немире међу Клисурцима јер су тим чином губили извесне повластице које су имали Новом мађарском управом било је погођено и школство на матерњем језику. У ствари од тада почиње процес постепене денационализације које су умешно практиковале нове власти.

Већ 1879. године мађарске власти обелодањују нов школски закон, број 18 којим се намеће обавеза учења мађарског језика у свим школама у којима се настава изводила на матерњем језику.

Закон број 27/1907. доноси још драстичније мере: укидају се конфесионалне румунске и српске школе а замењују се државним школама на мађарском језику.³²

То је учинило да је у Љупкови школа "од 1874. до 1919. године била комунална..."³³

Исти подаци могу се наћи и у Шематизму Митрополије Карловачке за 1905. годину. У том документу о љупковачкој школи пише следеће: "Школа је од 1874.године комунална. Школско здање саграђено је по пропису. Школски врт има. Учитељско особље: Мита Нешић, учитељ. Школске деце за основну школу 202: м(ушке) 121 и ж(енске) 81, пофторна 79: м(ушке) 43, ж(енских) 36. За учитељицу постављена Зорка Имбрановић."³⁴

Упркос репресивним мерама које су предузимале мађарске власти у покушају да сузбију и униште вероисповедну наставу на матерњем језику.

Љупковци се обраћају Вршачком школском одбору, захтевајући функционисање вероисповедних школа. Тако из записника са редовне седнице црквеног одбора одржане 11. јуна 1906. године сазнајемо: "Присутни: Милутин Јеремић, Живота Јеремић, Ђока Панојевић, Живко Лупуловић, Ђока Несторовић, Емилијан Ђирић, јермонах и администратор. Предмет: бр.10. Председник отвара седницу и чита одлуку школског одбора од 27. априла број записника 59 ч. 373 III ex 1906 припреме, као и мериторног потпомагања датама за оснивање као и повраћање вероисповедне школе веома преко потребне... Одбор једногласно прима, одобрава и усваја у начелу те у делокруг овом препоручује и црквеној скупштини коју позива на 18. јуни да и она у начелу одобри и подроби извештај школском одбору у Вршцу поднесе и тој ствари колико могуће помогне."³⁵ Следе потписи горенаведених.

Из Шематизма за годину 1924. коју доноси Слободан Костић сазнајемо да за време и после првог светског рата школа у Љупкови није функционисала јер "Сада нема учитеља. Привремену учитељску службу врши јермонах Мирон Болгарић, администратор парохије."³⁶

Непосредно после рата, у Љупкови као и у осталим клисурским местима некадашње вероисповедне школе биле су замењене школама на румунском језику. Тако на пример, у школској 1923/1924. години љупковачка школа је само на румунском језику. У школи је био уписан 131 ученик: I раз. 94, II раз. 7, III раз. 14 и IV раз. 16 ђака.³⁷

И поред великог броја уписаних ђака, похађање наставе је било веома лоше. То нам доказују регистри и за следеће две школске године. Разлоге за такло лоше стање треба свакако тражити у чињеници што су децу своју родитељи употребљавали да би обавили важне пољске радове. Тако на пример у току 1924/1925. школске године од 78 уписаних ђака, само је 49 остало да заврши школску годину. Лоше стање што се похађања тиче се наставља и у наредном периоду те у 1925/1926. школску годину од уписаних 108 ђака само је њих 60 и завршило.

У назначеном периоду радили су као учитељи у Основној школи из Љупкове учитељи: Александар Јосиф и Јон Мустаца. Први је обављао и функцију директора, а наредне школске године поред Јона Мустаце као учитељ је забележен и Јон Кожокару. Све до појаве српских учитеља из Србије, остали су се веома кратко задржавали у овом месту. У школској 1928/1929. годину школи налазимо као учитеља и некаквог Хергелића.

У школској 1930/1931. години љупковачку школу је похађало у I разреду 32 мушких и 39 женских, у II разреду 25 односно 27, у трећем разреду 13 односно 16, а у IV разреду 3 односно 4, а у V разреду 2 односно 4. Већ наредне школске године број ученика достиже цифру од 186 ученика захваљујући чињеници да је школа у овом месту постала седмогодишња.

Пажљивијим посматрањем горњих података лако је уочљиво да број ученика у вишим разредима је у опадању а то је и разумљиво када се зна да су сељаци били задоволни да њихова деца науче само да пишу и рачунају и нису били жељни да им деца наставе више школовање. Задржавали су их код куће да наставе ратарско занимање.

Школске 1932/1933 године у Љупкови напоре до функционисања два

одељења: једно румунско и једно новоосновано, српско. Распоред ученика по одељењима (српском или румунском) је био следећи:

Разред/одељење	I	II	III	IV	V	VI	VII
	с. р.	с.р.	с.р.	с.р.	с.р.	с.р.	с.р.
Број ђака	47/16	30/5	18/7	19/4	14/4	5/1	- -

Према приложеном приказу у српском одељењу је знатно већи број уписаних бака, њих 133, док је румунско одељење похађало само 37 ученика. Напоређо функционисање оба одељења омогућио је мештанима овог села да се слободно изјасне за коју врсту наставе желе да се определе. То су они, обично, чинили према матерњем језику, иако су и школе биле различите: једне конфесионалне а друге државне. Али и српске вероисповедне школе су у свему поштовале румунски наставни програм. Разлика је била једино у томе што су наставу изводили на свом матерњем језику и што се у њима изучавао у српски језик.

Оснивање српских вероисповедних школа учинило је да број ученика у државној школи осетно опадне. Тада су у Љупкови Срби били знатно бројнији. У почетку свога рада вероисповедне школе су имале велике тешкоће поготово у обезбеђењу школа квалификованим учитељима. Због тога помоћ је стигла из матичне земље, те је 1935. године Министарство наставе у Букурешту обавештено о "доласку 29 учитеља из Југославије који ће радити у српским вероисповедним школама у Румунском Банату."³⁸

Први учитељи из Југославије који су радили у српској вероисповедној школи у щупкови били су Ђура Даничков и Славомир Церић. Већ наредне школске године место Славомира Церића обавља своју учитељску дужност Спасоје Гуговић. Тада школу похађа 101 бак. У наредне две године у овој школи радиће и Душан Вучинић и Јулка Петровић.

Школске 1939/1940. године щупковачку вероисповедну школу похађају у I разреду 15 бака у II разреду 13, у III разреду 20, у IV разреду 10, у V разреду 2, у VI разреду 2 а у VII разреду само један бак. Наредне школске године повучени су учитељи из Југославије па су њихова места попунили, обично, свештеници. У Љупкови тада у школи ради свештеник Иван Јанковић. У годинама рата похађање наставе у щупковачкој школи је веома лоше. Људи су имали друге много веће бриге. То се види и из следећег приказа: I разред 10, II разред 6, III разред 8, IV разред 7, V разред 6, VI разред 5 и у VII разреду није уписан ниједан ученик. Занимљиво је да је у периоду 1943- 1948. године у вероисповедној школи щупковачкој школи радила као, учитељица и извесна Шарлота Марковић.

Од 1948/1949 школске године укинута су вероисповедне школе и оснивају се четворогодишње државне школе на матерњем језику. За првог директора щупковачке четворогодишње школе именован је Живица Матић. Ту функцију обављао је све до 1953/1954 школске године када је као директорка именована Зорида Константиновић. Као учитељица у овој

школи у назначеном периоду је радила и оспособљена учитељица Божана Петровић.

До 1958/1959 школске године у Љупкови су напоре функционисала два одељења: одељење на српском и одељење на румунском језику а од тада делује једино школа на румунском језику, а српски језик се учи као наставни предмет од првог па све до осмог разреда.

У послератном периоду у љупковачкој седмогодишњој, а касније осмогодишњој школи, радили су и следећи просветни радници. У загради је дата година доласка у ову школу. Десанка Матић(1958), Михаило Јеремић(1959), Ковиљка Јеремић(1956), Сербу Малиновски(1956) Ката Мандоју(1958), Думитру Попеску(1958), Виорика Пајић (1958), Маријета Олтеану(1959), Петру Котолојану (1960), Дина Георгина(1960), Деспина Ника(1960), Паулина Ника (1960), Инеборг Флуг (1961), Илија Пилић (1961), Николина Крашован(1961), Дојна Јонеску(1961), Елена Георге(1961), Марија Хиризу(1962), Кристина Вела (1963), Илија Барбули(1964), Цвета Драгој (1964), Еуфросина поповић (1965), Славка Удули (1966), Василе Ману (1966), Думитру Митреску (1967), Флорика Неда (1967), Петру Албу (1967), Родика Думитру(1967), Павел Драгулеску (1967), Петру Царану (1969), Дан Флореа (1970), Аурика Бребенел (1970), Дојна Миленковић (1970), Силвија Влку (1971) Елена Мушиу (1971), Александру Моза (1971), Анђела Чобану(1972), Елена Бајц (1972), Елена Симион (1972), Ливија Митреску (1973), Славомир Гвозденовић (1973), Михај Фјероју (1973), Ана Михај (1974), Ђеновева Ковач (1976), Божидар Херди (1976), Ђорђе Индрушевски (1978), Магдалена Балалој(1978) и многи други учитељи и професори који се у овој школи задржали извесно време.

2. Имена познатијих љупковачких просветара

Живица Матић. Рођен је у Љупкови 1929.године. Основну школу је завршио у

месту рођења а средњу школу у Оршави. Радио је као учитељ у Љупкови (1948/1951), у Дивићу(1951-1953), у Дивићу (1951 - 1953). Од 1960. па све до смрти 1989.године радио је у својству секретара у Народном савету из Љупкове.

Михајло Јеремић. Рођен је 1930. године у Љупкови. У месту завршава основну школу а средњу школу у Оршави. Педагошку школу је завршио 1954. године у Темишвару. Од 1947. до 1950. радио је као учитељ у Љупкови, Соколовцу и Базјашу, а потом поново у Љупкови ради као учитељ до своје смрти. Уложио је много труда и знања на културно - уметничкој делатности.

Ковиљка Јеремић. Рођена је у Толвадији 1935. године. Педагошку школу је завршила у темишвару. Извесно време је радила као учитељица у свом родном месту, а потом од 1956. у Љупкови.

Десанка Матић. Рођена је 1934. године у Радимни. У месту рођења завршава основну школу. Педагошку је завршила у Темишвару. Радила је као учитељица у Белобрешки, Станчеву, Петровом Селу а од 1956. па све

до 1992. у Љупкови. Те је године умрла.

Маријета Матић. Рођена је 1934. године у селу Митрофањ (жупанија Валчеа). Педагошку школу је завршила у Крајови и Араду 1968 године. Радила је као васпитачица у Љупкови до свог пензионисања.

Силвија Младеновић. Рођена је 1949. године у Турн-Северину. Завршила је теоретску гимназију у Ванжу Маре а филолошки факултет 1971. године у Темишвару. Запослила се као професорка румунског језика у Љупкови.

Дојна Миленковић. Рођена је 1944. године у Берзаски. Основну школу је завршила у Козли а гимназију у Новој Молдави. Математички факултет је завршила у Темишвару 1962. године. Радила је као професорка математике у Сикевици а од 1965 до 1973, у Берзаски. Данас је професорка математике и директорка школе у Љупкови

Милена Несторовић. Рођена је 1962. године у Љупкови. Основну школу је завршила у месту рођења а средњу школу је завршила у Новој Молдави. Математичко - физички факултет је завршила у Темишвару. Извесно време је радила као професорка математике у Сикевици а од 1989. године у Љупкови.

Славка Моза. Рођена је 1961. године у Љупкови. Основну школу је завршила у Љупкови а средњу школу у Новој Молдави. У љупковачкој школи ради као неоспособљен наставник матерњег језика.

Стана Гавриловић. Рођена је 1964. године у Аупкови. Средњу школу је завршила у Новој Молдави а математички факултет у Темишвару. Ради као професорка у Љупкови.

3. Чешка школа у Љупкови

Недалеко од Кочиног јендека Чеси које мештани називају Пемци су сазидали школу 1930. године. Била је то једносратница. У тој школи су предавали наставници из Чехословачке. Први учитељ звао Окрохил и учитељевао је само једну школску годину 1931/1932 а потом се вратио у матичну земљу. Заменио га је Сионек који је у Љупкови седео све до 1946. године. Школске 1944/1945. године чешку школу из Љупкове је похађало 30 бака. После рата тај број је био у сталном опадању, пошто се већина Пемаца иселила из Љупкове. Још жалоснија је чињеница што су тадашње локалне власти зграду чешке школе и порушили. И да би цинизам био већи, тада је у Љупкови обављао функцију сеоског кнеза један Пемац по имену Сладек.

4. Познатији љупковачки интелектуалци

Као и друга насеља из Клисуре, тако је и Љупкова дала многобројне интелектуалце. У првој половини XIX века били су то махом свештеници. Илија Медаковић, Никола Ездимировић "парох у Берзаске"³⁹

У другој половини XIX века могли се набрајати као "интелектуалци" и Максим Филиповић, рођен 1791, капетан у аустријској војсци, Петар

Лупуловић, рођен 1830. године, виши официр те војске, Живко Станојевић, рођен 1839. године, официр у аустријској војсци. Нестор Лупуловић, рођен 1802. године, учитељ, Александар Стојадиновић, рођен 1863. године, учитељ, Илија Јеремић, рођен 1806. године, стражмештер у аустријској војсци. Петар Марковић, ц.к. "фортворт", Димитрије Поповић ц.к. "лајтнант", Милутин Филиповић, рођен 1819. године, официр у аустријској војсци.

У XX веку јавља се читава плејада познатих љупковачких интелектуалаца. Разврстани по струкама, преглед би изгледао овакав: учитељи: Софија Белодедић, Сава Станојевић, Живица Матић, Махајло Јеремић, Жарко Матић, Зора Васиљевић, Мелева Тикартић, Невенка Борна, Јованка Матић, Зорида Константиновић, Драгица Корнић и Санда Стојку. Професори разних наставних предмета: Милан Петровић, Божидар Херди, Николај Лупуловић, Емилија Венца, Милена Несторовић, Ирма Гавриловић, Стана Гавриловић. Инжењери: Жива Филиповић, Лека и Константин Петровић, Еуфимија Петровић, Јова Гавриловић, Радослав Миленковић, Пера Велимировић, Василе Ман, Милорад Лазаревић, Љубиша Михајловић, Миодраг Михајловић, Илија Јеремић, Сава Моза, Сава Велимировић и Думитру Вела. Лекари: Јон Думитру, Емилија Велимировић, Анбела Велимировић, Ника Мекановић, Ирма Несторовић. Правници: Трајан Јеремић, Милица и ана Васиљевић. Економисти: Јоца Матић, Баса Лупуловић, Викторија Бугарин, Сава Бугарин И Живка несторовић. Новинари: Јоца Поповић. Официри: Милосац Милутиновић, Георге Младеновић, Петру Радуца, Јустина Јоановић. Подинжењери: Сава Нешковић, Пера Васиљевић, Милан Радовановић, Димитрије Радованковић, Рада Станоевић, Мита Бугарин, Станко Петровић, Милан Петровић, Илија Павловић, Марјана Белодедић, Живица Филиповић, Евица Борна и Карол Куска. Теолози: Светозар Најдан, Младен Мареш, Јосиф Лупуловић, Александру Михајловић, Жива Мартиновић, Васа Плестић, Васа Лупуловић, Мила Арсеновић, Васа Петровић, Сава Корнић, Валерије Михајловић, Јадран Мартиновић, Бошко Тикартић, Сава Мареш, Васа Јеремић, Драгослав Михајловић, Јоца Несторовић, Корнел Станоевић, Трајан Јеремић, Божидар Јеремић и Богољуб Мартиновић.

Списак просветних радника Љупковачке школе у школској години
1999/2000

р. бр	Име и презиме	Просветна функција	Датум и место рођења	Студије
1	Херди Богдан	директор проф. I степен	4 јануар 1951 Љупкова	Факултет историја-геогр.
2	Хана Ана	учитељица	29 мај 1975 Нова Молдава	Педагошка гимназија
3	Цизлер Емилија	учитељица	30 април 1975 Нова Молдава	Виша школа Бања Херкулес
4	Петреску Терезија	учитељица II степен	24 новемб. 1971 Берзаска	Педагошка гимназија
5	Влку Алојсије	учитељ	14 мај 1976 Берзаска	Педагошка гимназија
6	Матееску Милена	професорка II степен	21 мај 1962 Љупкова	Факултет матем-физика
7	Гавриловић Стана	професорка II степен	13 мај 1962 Берзаска	Математички факултет
8	Миленковић Дојна	професорка	27 август 1944 Берзаска	Математички факултет
9	Младеновић Силвија	професорка	29 јуни 1949 Турн Северин	Факултет румунске књ.
10	Стефановић Милена	професорка	10 март 1977 Нова Молдава	Унив.Течишвар руски-српски
11	Моза Славка	професорка	13 јануар 1961 Љупкова	Инд.гимназија Нова Молдава
12	Тукулија Данијела	професорка	14 јуни 1973 Нова Молдава	Пољопривредн. гимн.Оравица
13	Везелић Славољуб	свештеник	25 јуни 1965 Кручени	теолошка гимн.
14	Раду Јованка	забавиља	10 фебр.1965 Љупкова	Педагошка гимназија
15	Гризлер Зоранка	забавиља	11 фебр.1966 Љупкова	Гимн.Стефан Плавац-Оршов

Забавиште, мала група - забавиља Гризлер Зоранка

1. Белодедници Софија Мили	6. Младеновић Миту Данијел
2. Костан Јонуц Денис	7. Зариа Костел
3. Вуг Ђорђијана	8. Михајловић Нада
4. Вуг Јулијана	9. Шајин Андреја Роксана
5. Србу Денис Кристи	

Забавиште, средња група - забавиља Вела Милева

1. Велћан Божидар Кристијан	11. Тукуља Зоран
2. Пуја Тоза Емануел	12. Рубаш Александра
3. Танасе Василе	13. Мареш Денис Мита
4. Мареш Петру Радослав	14. Димић Гина
5. Митран Кристина Смиља	15. Могошан Милева САВА
6. Фокша Миодраг Флорин	16. Журж Сава
7. Рубаћ Карла	17. Васиљевић Аца
8. Мегелеш Илија Драган	18. Миклау Кристина
9. Лупуловић Денис	19. Крпеан Алина Роксана
10. Думитрашку Михаела	

Забавиште, велика група - забавиља Радун Јованка

1. Булфећ Флорин Маријан	11. Васиљевић Зора
2. Крпеан Стана	12. Сиритеану Стеван Флавиус
3. Димитровић Миодраг Флорин	13. Сурубу Илија
4. Филиповић Анбела	14. Поп Сава Иона
5. Димић Сава	15. Маришеску Флорика
6. Мергане Жарко	16. Хајмана Маријус Космин
7. Станојевић Сузана	17. Тикартић Славица
8. Стефановић Биљана	18. Станојевић Југослав
9. Рубаш Пера Руди	19. Олтеану Сава Зоран
10. Плестић Дариус	20. Лупуловић Илија Николае

Ученици првог разреда - учитељица Матееску Милена

1. Борбелли Емилија	11. Поповић Жива
2. Киселица Иринка	12. Радуча Маријана
3. Јоваовић Флорин	13. Рубач Јана
4. Истудор Сава	14. Саву Овидију
5. Журж Марица	15. Станојевић Весна
6. Журж Вета	16. Танасе Петру
7. Мареш Минодора	17. Вела Душко
8. Михајловић Јасмина	18. Величичу Бијанка
9. Млезива Јасмин	19. Вердец Ана
10. Олтеану Адријан	

Ученици другог разреда - учитељица Петреску Терезија

1. Биша Елена Јасмина	12. Млезива Рудолф Думитру
2. Бујмага Оана Биљана	13. Могошан Флорина Милева
3. Кожокару Некулај Каталин	14. Мозис Марија Адријана
4. Константиновић Живомир	15. Плестић Сања Михаела

5. Гаина Сорин Василе
6. Глазер Божидар
7. Јовановић Марија
8. Журж Петрика
9. Лупуловић Жива
10. Мареш Дана
11. Млезива Маријана Камелија

16. Поповић Драгица
17. Рубаш Антон
18. Станијевић Јована емилија
19. Стојковић Јована Алиса
20. Танасе Ана Андреја
21. Удули Борислав
22. Вердец Василе Санду

Ученици трећег разреда - учитељица Влку Алојсија

1. Кисалица Нада Андреја	9. Микша Сава
2. Кожокару Јонуц Александру	10. Милутиновић
3. Кожокару Маринела	11. Подару Лаура Николета
4. Журж Бијанка Луминица	12. Подару Марин Тонија
5. Журж Чипријан Флорин	13. Подару Василе
6. Журж Клаудију	14. Радуца Снежана Лија
7. Журж Флорин	15. Шајин Габријела
8. Журж Марчел	

Ученици четвртог разреда - учитељица Хана Ана

1. Чокан Јоана Луминица	11. Лупуловић Данијел
2. Константин Данијела Томислава	12. Митрој Роксана Маринела
3. Константин Аурора Анишоара	13. Мурешан Силвију Аврам
4. Кригану Аурора Анишоара	14. Подару Ирина
5. Драгоши Ренате Бригите	15. Скутару Михаела
6. Думитрашку Мирослав Михај	16. Станојевић Слава Јован
7. Гризлер Рудолф Валентин	17. Шејин Славица Бранка
8. Херди Марија Снежана	18. Шејин Василе Илија
9. Журж Ката Надија	19. Зајка Цветко Петрика
10. Журж Василе Александру	

Ученици петог разреда - старешина Гавруловић Стана

1. Чокан Адријана Лорелана	10. Лупуловић Јасмина Родика
2. Кирила Данијела Клаудија	11. Лупуловић Оливера
3. Думитровић Анишоара Дијана	12. Микша Даринка Ђорђијана
4. Филиповић Сава Радослав	13. Михајловић Сава Божидар
5. Фируловић Раду	14. Милутиновић Деса
6. Испас Стелијан Валентин	15. Станојевић Сава Марко
7. Журж Лучијан	16. Шајин Весна
8. Журж Марија Јасмина	17. Штефан Јонуц Адријан
9. Журж Нуши	

Ученици шестог разреда - старешина Миленковић Дојна

1. Аврам Моника	13. Испас Николаје Габријел
2. Божин Флорин Данијел	14. Журж Кива
3. Каручеру Моника	15. Журж Смиља Елвира
4. Кицу Флорика Данијела	16. Станојевић Маријана Симона
5. Константин Маријан Драги	17. Стојановић Лучијан
6. Добромир емилија Маријан	18. Суру Флорин Сорин

7. Думитру Емилијан
8. Дуцу Елисавета Андреја
9. Дуцу Маријана Мирабела
10. Груја Маријана
11. Јеремић Данијел
12. Јон Адријан Нелу

19. Тисманари Клаудија
20. Вердец Јосиф Коста
21. Везелић Василе Мирослав
22. Зајка Маријана
23. Митровић Мирча Дејан

Ученици седмог разреда - старешина Младеновић Силвија

1. Константиновић Мита	10. Младеновић Михајела
2. Кицу Василе	11. Моза Василе
3. Думитру Флорина	12. Савкоп Јосиф Венцел
4. Думитрашку Цвета Мира	13. Стефановић Јасмин Станко
5. Фуч Елена	14. Стојановић Мирабела Марија
6. Журж Драги Жива	15. Шајин Јон Данијел
7. Журж Меланија Маца	16. Стојковић Илија
8. Лупуловић Даница Славка	17. Вела Петру Тоника
9. Лупуловић Љубомир	18. Вердец Вероника Персида

Ученици осмог разреда - старешина Моза Славка

1. Белодедић Маријана Живка	9. Михајловић Зорица Невена
2. Кицу Даринка Данијела	10. Пуја Маришка
3. Кожокару Ђорѓика	11. Савкоп Марија Амалија
4. Фироловић Лучика	12. Стојковић Лазар
5. Јеремић Оливер	13. Шејин Лазар
6. Јовановић Лија Сорина	14. Шајин Марија
7. Лупуловић Маријус Васа	15. Тисманари Данијела
8. Мареш Раду	16. Тобоаша Драгица

Извори

1. Пецињачки, Срета, Граничарска насеља Баната (1773-1810), том I, Нови Сад 1982, стр. 279.
2. Radu, Petru-Oniciulescu, Dumitru, Contribuții la istoria învățământului din Banat până la 1800, București, 1977, стр. 68.
3. Tărcovnicu, Victor, Istoria învățământului din Banat până în anul 1800, București 1978, стр. 69.
4. Idem
5. Tărcovnicu, Victor, наведено дело стр. 126
6. Tărcovnicu, Victor, наведено дело стр. 128
7. Tărcovnicu, Victor, наведено дело стр. 128-132
8. Tărcovnicu, Victor, наведено дело стр. 101
9. Radu, Petru-Oniciulescu, Dumitru, наведено дело стр. 277
10. Radu, Petru-Oniciulescu, Dumitru, наведено дело стр. 278
11. Станојевић, Александар, Монографија Банатске Клисуре, Петровград 1938, стр. 20
12. Пецињачки, Срета, Граничарска насеља Баната (1773-1810), том I Нови Сад 1982, стр. 279
13. Исто
14. Исто

15. Popiți, Grigore, date și documente bănățene 1728-1887, Timișoara 1938, pag 102-111
16. Пециначки, Срета, Наведено дело стр. 279
17. Парохијска архива Љупкове, Инвентаријум за годину 1792, лист 1
18. Парохијска архива Љупкове, Домовни протокол за 1789, годину, том I, лист 49
19. Парохијска архива Љупкове, Инвентаријум, предмет број 5.
20. Исто
21. Парохијска архива Љупкове, Домовни протокол 1798, том II, стр. 18
22. Исто
23. Парохијска архива Љупкове, Записник 1877-1904., стр. 86
24. Парохијска архива Љупкове, Записник 1877-1904., стр. 44
25. Јанковић, Димитрије, Шематизам Епархије Вршачке из 1898., страна 98.
26. Парохијска архива Љупкове, Записник 1877-1904., стр. 142
27. Парохијска архива Љупкове, Записник 1877-1904., стр. 180
28. Groza, Liviu, Grânicerii bănățeni, București 1983, стр. 86
29. Исто
30. Исто
31. Лист Панчевац, број 46/1871. године
32. Tărcovnicu, Victor, Istoria învățământului din Banat până în anul 1800, București 1978, стр. 160
33. Станојловић, Александар, Наведено дело стр. 95
34. Косовац, Мате, Шематизам Митрополије Карловачке са подацима до 1905. године, стр. 565
35. Парохијска архива Љупкове, Записник бр. 59 Е 373 III 36/1906
36. Костић, Слободан, Шематизам Православне Српске Епархије Темишварске у Краљевини Румунији, Темишвар 1925, стр. 75
37. Парохијска архива Љупкове, матична књига 1923/1924
38. Popi, Gligor, Aspecte privind colaborarea iugoslavă pe plan cultural-artistic în perioada interbelică, în Lucrările simpozionului româno-iugoslav, București 21-25 X 1976, стр. 614
39. Парохијска архива Љупкова, Домовни протокол стр. 165

www.dbsr.ro

Școala de la Liubcova

(rezumat în limba română)

1. Scurt istoric al școlii

În absența unor documente exacte, este greu de a stabili data înființării primei școli în satul Liubcova. O părere asemănătoare exprimă și Sreta Pețineaciki când afirmă: "Nu se cunoaște cu exactitate timpul când a fost deschisă prima școală în limba sârbă la Liubcova."¹

Având în vedere faptul că în trecut biserica a fost singura instituție culturală, se presupune că existența școlii era strâns legată de existența bisericii. O astfel de părere au susținut și mulți istorici din Banat, accentuând necesitatea elaborării concomitente și împreună a tezei existenței bisericii și a școlii noastre.²

Tocmai datorită acestui fapt, primii învățători la școlile sârbești au fost preoții, care exercitau concomitent cele două sarcini: cea de preot și cea de învățător. Pentru acest fapt școala din acel timp a avut un pronunțat caracter religios. Scopul principal unor astfel de școli a fost de a învăța pe copii cititul și scrisul în vederea însușirii cunoștințelor din cărțile religioase.

Abia în a doua jumătate a secolului XVIII se poate vorbi despre învățământul organizat în adevăratul sens al cuvântului. Aceasta este o perioadă care se suprapune cu perioada militarizării satelor din Clisura Dunării. În realizarea scopurilor sale, autoritățile administrative austriece, au acordat școlilor importanța cuvenită. Astfel principala sarcină în fața școlilor a fost de a forma cetățeni după dorințele și necesitățile impuse de puterea austriacă: cetățenii să devină susținătorii fideli ai politicii lor, să fie niște simpli executanți ai ordinelor primite, să fie harnici și pricepuți lucrători, capabili să contribuie substanțial la menținerea aparatului de stat austriac, mare și greu.

Prima acțiune inițiată de autoritățile austriece în domeniul învățământului a fost cunoscuta ordonanță a împărătesei Maria Thereza din anul 1766. Prin orodnață se cere explicit ca fiecare biserică să deschidă și școală unde elevii să-și însușească învățătura creștinească.

În realizarea celor propuse, autoritățile administrative austriece au început prin elaborarea unei ample legislații școlare. În această privință, pe data de 20 mai 1771 a fost publicat Normal Patent în care se găsesc și anumite reglementări privind școlile sârbești și românești din Banat și Granița Militară.³

În articolul 24 al documentului menționat se găsește o privire generală asupra organizării școlilor. Se cere înființarea școlilor triviale în toate localitățile, mai ales în acele localități în care nu au existat încă asemenea școli.⁴

Ortodocșilor se recomandă frecventarea școlilor catolice iar în tipografiile lor să fie tipărite cărțile "ilirice"

Comisia școlară pentru Banat a fost înființată în anul 1773. Cei trei membrii ai comisiei au aprobat planul Deputației ilirice. Începutul reformei școlare se suprapune cu mișcarea reformistă care a cuprins Austria și care a fost inițiată de Felbiger conform legii din 1774 Allgeine Schulordnung.⁵ Realizarea acestui program a început cu școlile germane și a acelor din Granița Militară. Școlile din provincie au fost organizate conform Regulae directivae din 1774 și Schulpatent din 1776.⁶

Au fost numiți și primii directori ai școlilor naționale sârbești și românești în persoana lui Daniel Lazarini, însă în curând a fost schimbat. În locul lui în anul 1773 a venit Teodor Iancovici de Mirievo. În funcție de secretar al Episcopatului din Timișoara a fost numit Ioanovici Vidac.

Aplicând regulile generale, articolul 52 din Regulae directivae pentru îmbunătățirea învățământului în școlile populare și triviale sârbești și românești, Teodor Iancovici a elaborat "Planul de organizare a școlilor triviale din Banat."

Acest regulament a prevăzut obligativitatea ca fiecare comună să aibă grijă de clădirea școlii și să asigure funcționarea școlii, să se despartă funcția de învățător de cea de preot. A fost definitivat conținutul învățământului: citire, scriere, socotit, religie, povești moralești și cântul bisericesc.

Prin adoptarea acestor reglementări a fost asigurată uniformizarea învățământului și a obiectelor, a metodelor de predare, a drepturilor elevilor de a frecventa școala între 6 și 12 ani. Prin acest fapt a fost afirmată o anumită obligativitate de a frecventa școala. În același timp a fost asigurat dublul control asupra învățământului din partea administrației locale și din partea organelor bisericești.⁷

Schulpatent din 1776 suplinește prevederile din Regulae directivae. Iată câteva din prevederi. Regulamentul prevede ca în fiecare localitate unde există biserică ortodoxă, trebuie să funcționeze și o școală trivială. În localitățile în care clădirile școlare se găsesc într-o stare jalnică, aceste clădiri trebuie reparate în termen de 3 luni, iar în localitățile unde astfel de școli nu există și unde nu este nici locuință pentru învățător, aceste clădiri trebuie construite cât mai repede.

Localitățile care erau obligate să construiască clădiri noi pentru școli primeau materiale de construcție în mod gratuit. Aspectul exterior al acestor clădiri trebuia să fie asemănător cu a acelor din împrejurimi. Toate drumurile care duceau la școală trebuiau întreținute exemplar. Încăperile școlare vor fi utilizate numai pentru nevoile școlii. Vor fi sancționați acei învățători care utilizează aceste încăperi în alte scopuri decât cele didactice.

În privința încadrării învățătorilor și a sarcinilor lor, în regulament se cere ca localitățile mai mari vor angaja obligatoriu un învățător și încă un ajutor. Angajarea lor va fi făcută prin alegerea care o vor face localnicii.

Directorul școlii sârbești și românești a verificat pe fiecare învățător cerându-le certificatul de pregătire profesională. Învățătorii erau obligați să citească, să scrie și să socotească bine, să cunoască religia creștină, precum să cunoască și metodele prin care aceste cunoștințe vor fi transmise elevilor.

Învățătorul, acceptat de comună, nu a mai putut fi schimbat. Înlăturarea lui putea s-o facă numai directorul școlii sau o comisie școlară.

Pentru a desfășura o activitate normală în această școală, era necesară asigurarea condițiilor minimale pentru viață și muncă în aceste unități. În acest sens regulamentul prevedea ca fiecare învățător să aibe locuință, o anumită suprafață de teren agricol și un salariu anual în bani și natură. Toate aceste condiții au fost consemnate într-un scop între autoritățile comunei și învățătorul angajat.

În regulamentul amintit se găsesc precis determinate: conținutul învățământului și metodele de predare. La limba maternă copii au învățat: cititul, scrisul, socotitul și religia. Învățătorii care au predat și limba germană erau apreciați în mod deosebit. Pentru a ajuta copii săraci au fost tipărite zece mii de manuale care au fost împărțite elevilor. Elevilor li s-au recomandat cărți de rugăciuni, precum și acele care conțineau povești moralești și agricole.

Predarea religiei s-a bazat la însușirea catihizusului elaborat de sinodul din Karlovitz în anul 1774. Zece mii de astfel de manuale au fost distribuite gratuit copiilor săraci.

Prin lege era prevăzută obligativitatea învățământului. La școală au fost înscrise copii de 6 ani. Anul școlar a fost împărțit în două semestre: semestrul de iarnă, care ținea de la 1 decembrie până la sfârșitul lunii martie și semestrul de vară care ținea din aprilie până în noiembrie.

Toți copii de 6 ani până la vârsta de 13 ani erau obligați să frecventeze școala. Elevii erau liberi numai duminică și cu ocazia sărbătorilor religioase. În perioada de iarnă procesul de învățământ s-a desfășurat în orele de dimineață: de la 8 la 10, iar după masă de la 13 până la ora 15. Copii între 9 și 13 ani au fost scutiți de școală, părinții i-au folosit în muncile agricole și casnice. Totuși și ei frecventau școala duminică sau cu ocazia sărbătorilor religioase de la ora 13 până la ora 15. Acest lucru se făcea cu scopul ca elevii să nu uite ceea ce au învățat în perioada de iarnă când și ei erau obligați să frecventeze școala.

Școlarizarea elevilor nu se termina cu împlinirea vârstei de 13 ani, ci continua pentru elevii care nu au însușit cele mai elementare noțiuni din ceea ce erau obligați să însușească.

În aceea perioadă satele erau deseori controlate atât de organele civile, precum și de organele bisericești. Primarul comunei și preotul exercitau lunar câte un control al școlii, protopopul și organele civile superioare exercitau astfel de controale trimestrial, iar episcopul și directorul școlar, precum și consilierul administrației școlare provinciale din Banat aceste controale le făceau o dată pe an. În cazul unui teritoriu prea mare pentru control, a fost numit câte un vicar cu sarcini de a face control regulat școlilor.

Pentru că în Granița Militară au fost cuprinse toate localitățile din Clisura Dunării, în fiecare comună a funcționat și o școală comunală granicerească în limba română.

Într-o informare Școlară din 1774/1775 se afirmă ca în Granița Militară

au funcționat în acest an școlar circa 88 de școli românești și sârbești.⁸ În același document aflăm că școala din Liupcova a fost frecventată în anul școlar 1774/1775 numai de 3 elevi.⁹

Aceleași date le aflăm și în statistica primelor atestări documentare a localității, a școlii și a învățătorilor, cu mențiunea că în documentul din 1774 este pomenit și primul învățător al școlii din Liubcova și anume Nicolae Salitrovici. Acest învățător educa numai 3 elevi.¹⁰ Anumite date aflăm și în inscripțiile protopopului Ilie Putnic care a consemnat despre școala din Liupcova următoarele: "Școala este într-o stare bună, dar nu are nici învățător, nici copii."¹¹

Sreta Pecineaciki contrazice toate datele de până acum afirmând: "cu toate că în 1787 și în anul 1783 au fost înregistrate clădirile școlare, totuși ele au fost goale, fără învățător și fără elevi"¹² În continuare același autor afirmă în baza unor documente scrise: " Abia în anul 1797 se constată că în sat există școală, învățător și elevi. Frecvența este bună" ¹³

În anul 1806 școala este frecventată de 30 de elevi iar învățătorul este Toma Iancovici născut în localitatea Socolovaț (Socol)¹⁴ Numărul elevilor care au frecventat școala a fost în creștere continuă pentru că în anul 1808 numărul elevilor care frecventau Școala din Liupcova era de 32 elevi iar învățătorul lor a fost Pavle Bogdanovici.¹⁵

Aceleași date aflăm și la Sreta Pecineanciki cu mențiunea că din cei 32 de elevi, 28 au fost de sex masculin și numai 4 fete, iar despre învățătorul Pavle Bogdanovici aflăm că a fost din localitatea Gai (Iugoslavia), și avea 27 de ani, iar ca învățător avea o vechime de 4 ani. În activitatea școlară a primit calificativul "bun" și pentru această muncă avea un salariu de 42 forinți.¹⁶

La școala din Liubcova a lucrat și Nestor Lupulovici. Numele lui este consemnat într-un registru de inventar din anul 1792, fiind făcută următoarea notă că acest preot a donat bisericii un "galben"¹⁷ și un "octarh"¹⁸ În registrul bisericesc, la recensământul caselor din 1798 se găsesc date despre acest învățător. Locuia în casa care pe atunci avea nr.34, a fost fiul lui Filip Lupulovici. S-a născut în 27 octombrie 1802. A fost căsătorit cu Danița, o fată din localitate, cu care a avut un copil care a decedat. Alte date despre acest învățător nu am aflat, însă pe baza datelor aflate putem afirma că Nestor Lupulovici a îndeplinit funcția de învățător la această școală după Pavle Bogdanovici și înainte de Toma Drașcovici a cărui nume se află înscris într-o carte bisericească cu următoarea notă: "Învățătorul Toma Drașcovici anul 1837."¹⁹

În aceeași carte de cult este consemnat numele încă a unui învățător din Liubcova, și anume Isaia Mateevici: "Învățătorul Isaia Mateevici din Liupcova de Jos, anul 1844 mai 12",²⁰ A fost născut în localitatea Cărbunari în apropierea localității Sasca. În continuare este consemnat și numele învățătorului Ignatie Teișan, născut pe data de 17 august 1826. A fost fiul lui Constantin și a Zamfirei Teișan. S-a căsătorit cu Ana și a avut 5 copii: Iosif (născut în anul 1851), Nicolae (n.1854), Alexandru (n.1860), Constantin (n.1959) și Bojidar (n.1860). Ignatie Teișan a murit în anul 1884. Și el a fost originar din localitatea

Cărbunari (lângă orașul Sasca).²¹

Anumite date despre școala din Liubcova se găsesc în documentul bisericesc Înscierea caselor, volumul III cu titlul "Descrierea populației". De aici aflăm căci clădirea școlii apare la numărul 72 și în ea locuia și învățătorul Sava Neșcovici, născut în anul 1832. A murit în anul 1881. A fost căsătorit cu Draga și a avut cinci copii: Sașa (n. 1869), Elisabeta (n. 1873), Mileva (n. 1876), Elena (n. 1873) și pe fiul Sava (n. 1881).²²

Din procesul verbal întocmit la ședința consiliului bisericesc reiese ca funcția de învățător a îndeplinit și Draga Neșcovici care într-o cerere adresată consiliului local care să i se repartizeze o locuință care aparține bisericii.²³

În procesul verbal al consiliului bisericesc din anul 1877-1904 se găsește consemnat și numele învățătorului Ioan Lilianici.

Mult mai multe date despre școala din localitatea Liubcova precum și despre învățătorii acestei școli ne oferă Șematismul Eparhiei din Vârșeț din anul 1898. "Școala este comunală din anul 1874. Au întreținut-o sârbii cu 300 de forinți anual. Numărul copiilor de la 6 la 12 ani au fost, băieți 40, fete 43 în total 83. Învățătorul este sârb, ortodox, Ioan Lilianici. Învățătorul nu este calificat. În biserică îndeplinește și funcția de cantor fără a fi plătit pentru această funcție."²⁵

Într-un proces verbal de la ședința consiliului bisericesc din data de 31 decembrie 1899 este consemnat numele a încă unui învățător. Acest lucru aflăm din nota făcută de preotul bisericii care a rămas fără cantor. Această funcție o îndeplineau de obicei învățătorii. În felul acesta aflăm ca a venit noul învățător Nicolae Besergean.²⁶ La această ședință s-a hotărât strângerea banilor pentru necesitățile școlare.

În procesul verbal al consiliului bisericesc care a avut lor pe data de 21 noiembrie 1899 aflăm numele a încă unui învățător de la această școală și anume Șandor Ceabovici.²⁷

Din datele prezentate până acum se poate observa că învățătorii pe lângă sarcinile didactice îndeplinesc în același timp și anumite alte sarcini în biserică din localitate, pentru care ei erau răsplătiți în bani, însă cel mai des în produse naturale (grâu, porumb, lemne de foc, etc)

În timpul funcționării Graniței Militare, în care a fost inclusă și localitatea Liubcova, școala se găsea sub controlul organelor militare ceea ce a avut ca rezultat o mai bună organizare a acestor școli.²⁸

Pentru o mai bună funcționare a școlilor, organele militare au lărgit exercitarea disciplinei militare și asupra acestor școli. Se cunosc cazurile în care anumiți învățători s-au degradat moralicește din cauza consumului de alcool precum și pentru alte abateri au fost excluși din activitatea didactică.²⁹

De asemenea organele militare au luat măsuri drastice și împotriva acelor învățători care absentau de la școală pentru a îndeplinii anumite treburi personale.³⁰

Aceasta practică nefastă a fost foarte răspândită în aceea perioadă și avea ca rezultat o pregătire slabă a elevilor care frecventau școala.

În continuare sub forma unui tabel vom arăta obiectele de studiu predate la această școală în a doua jumătate a secolului al XIX-lea.³¹

Nr. crt	Obiectele	Anul de studiu			
		I	II	III	IV
1	Religia	da	da	da	da
2	Vorbire	da	da	-	-
3	Citire-scriere	da	da	da	da
4	Limba	da	da	da	da
5	Geografie	-	-	da	da
6	Cunoașterea naturii	-	da	da	da
7	Istorie	-	da	da	da
8	Socotitul	-	da	da	da
9	Limba germană	-	da	da	da

Desființarea Graniței Militare în anul 1872 a provocat multă neliniște printre locuitorii Clisurii Dunării pentru că prin acest fapt ei au pierdut multe din privilegiile avute din timpul existenței Graniței Militare. Noua administrație instalată în acest teritoriu a fost cea maghiară. În domeniul învățământului în limba maternă se observă multe greutăți. De fapt de atunci începe procesul de denaționalizare care a fost practicat cu pricepere.

Deja în anul 1878 puterea maghiară vine cu o nouă lege pentru școli, nr. 18 care afirmă obligativitatea învățării limbii maghiare la toate școlile în care predarea se face în limba maternă.

Legea 27/ 1907 vine cu măsuri și mai drastice: sunt interzise școlile confesionale românești și sârbești. Ele sunt înlocuite cu școli de stat în limba maghiară.³²

Acest lucru a făcut ca în Liupcova din anul 1874 și până în anul 1918, școala să fie comunală, de stat.³³ Aceleași date se pot găsi și în Șematismul Mitropoliei din Karlovaț din anul 1905. Din anul 1874 școala este comunală. Clădirea școlii este construită după regulament. Școala are și grădina. Învățătorii sunt: Mita Neșici, învățător. Copii pentru școala primară: 202 din care 121 băieți și fete 81, la școala de "poftoreni" sunt 78 din care băieți 43 și fete 36. Ca învățătoare este numită Zorca Imbranovici.³⁴

În ciuda măsurilor represive pe care le lua puterea maghiară în încercarea lor de a desființa învățământul confesional în limba maternă, locuitorii Liupcovei se adresează Comitetului școlar din Vrșeț cerând funcționarea în continuare a școlilor confesionale. Acest lucru se poate observa dintr-o notă din procesul verbal al ședinței consiliului bisericesc din data de 11 iunie 1906: "Sunt prezenți: Milutin Ieremici, Jivota Ieremici, Gioca Panoievici, Jivco Lupulovici, Gioca Nestorovici, Emilijan

Cirici ieromonah și administrator. Obiectul: nr.10. Președintele deschide ședința și citește hotărârea consiliului școlar din 27 aprilie, procesul verbal nr.59 k 373.III. ex 1906, pregătiri precum și ajutorul pentru înființarea și revenirea la școala confesională care este necesară... Consiliul adoptă în unanimitate și recomandă adunării bisericești pe care o convoacă pentru data de 18 iunie că și această adunare să aprobe în principiu această școală și să trimită o informare detaliată Comitetului școlar din Vrșet cerând și ajutorul cuvenit.³⁵ Urmează semnăturile susmenționaților.

Din Schematismul pentru anul 1924 întocmit de Slobodan Costici aflăm că în perioada de după I război mondial școala din Liubcova nu a funcționat pentru că nu aveau învățător. Temporar această funcție îndeplinește ieromonahul Miron Bolgarici, administratorul parohiei.³⁶

Imediat după război, în Liubcova precum și în celelalte localități din Clisura Dunării renumitele școli confesionale de altădată au fost înlocuite cu școli în limba română. Astfel în anul școlar 1923/1924 școala din Liubcova este numai în limba română. La școală au fost înscriși 131 de elevi: clasa I-a 94, cl. a II-a 7, cl. a III-a 14 și cl. a IV-a 16 elevi.³⁷

Pe lângă numărul mare de elevi înscriși, frecvența elevilor a fost foarte slabă. Această afirmație este confirmată și de documentele școlare pentru doi ani școlari. Cauzele slabei frecvențe la școală a elevilor se datorează faptului că părinții foloseau copiii la muncile agricole. Așa de exemplu în anul școlar 1924/1925 au fost înscriși 78 elevi și numai 49 au terminat anul școlar. Frecvența slabă a elevilor la școală a continuat și în anii școlari următori ca de exemplu în anul școlar 1925/1926 din 108 elevi înscriși numai 60 au promovat.

În perioada amintită au funcționat la această școală următorii învățători: Alexandar Iosif și Ioan Mustață. Primul a îndeplinit și funcția de director. În anul școlar următor pe lângă cei doi învățători la școala din Liubcova lucrează și Ion Cojocaru. Acești învățători rămân un timp scurt, până la venirea învățătorilor din Serbia. În anul școlar 1928/1929 la această școală lucrează și un învățător Hergelici.

În anul școlar 1930/1931 școala a avut următoarea frecvență în clasele I 32 băieți și 39 fete, în clasa a II-a 25 băieți și 27 fete, în clasa a III-a 13 băieți și 16 fete, în clasa a IV-a 3 băieți și 4 fete, iar în clasa a V-a 2 băieți și 4 fete. Deja în anul școlar 1931/1932 numărul elevilor înscriși este de 186 elevi. Acest lucru s-a datorat faptului că școala a devenit de 7 ani.

Analizând mai atent datele expuse este lesne de înțeles ca numărul elevilor în clasele mai mari era în descreștere substanțială deoarece țăranii au fost mulțumiți ca copiii lor au învățat să scrie și să socotească dar n-au fost interesați ca copiii lor să continue școala. Au fost reținuți acasă să continue profesia de agricultor.

În anul școlar 1932/1933 la școala din Liubcova au funcționat două secții: o secție în limba română și o secție nou înființată în care predarea se făcea în limba sârbă. Repartizarea elevilor după clase și secții s-a prezentat în felul următor:

Clasa/	I		II		III		IV		V		VI		VI	
secția	S	R	S	R	S	R	S	R	S	R	S	R	S	R
	47	16	30	5	18	7	19	4	14	4	5	1	-	-

Din tabelul prezentat la secția sârbă au fost înscriși mult mai mulți elevi (133 față de secția română la care au fost înscriși 37 de elevi). Existența concomitentă a celor două secții la școala din Liubcova, a dat posibilitatea locuitorilor să aleagă liber pentru care secție optează. Alegerea o făceau, în general, luând în considerație limba maternă a copiilor cu toate că secțiile au fost diferite, secția sârbă a fost la școala confesională, iar secția română la școala de stat. Școala confesională sârbească a respectat normele școlare ale școlilor de stat. Diferența între ele a constat numai în limba în care se exercita programul de învățământ.

Prin înființarea școlilor confesionale în limba sârbă numărul elevilor în școlile de stat a scăzut simțitor. În acea perioadă în localitatea Liubcova populația sârbă a fost predominantă.

La început școlile confesionale sârbești au întâmpinat multe dificultăți și greutăți mai ales la asigurarea școlii și încadrarea cadrelor didactice calificate. Un ajutor substanțial a venit din partea țării-mamă. În anul 1935 Ministerul Învățământului din București anunță: "sosirea a 29 de învățători din Iugoslavia care vor lucra în școlile confesionale sârbești în Banatul român."³⁸

Primii învățători din Iugoslavia care au lucrat în școala confesională sârbă din Liubcova au fost: Giura Danicicov și Slavomir Șerici. Deja în anul școlar următor în locul învățătorului Slavomir Șerici a venit Spasoe Gutovici. Atunci școala a fost frecventată de 101 elev. În anii următori la această școală au mai lucrat și: Dușan Vucinici, Iulca Petrovici.

În anul școlar 1939/1940 școala confesională a avut următoarea situație la înscriere: clasa I-a 15 elevi, clasa a II-a 13, clasa a III-a 20 elevi, clasa a IV-a 10, clasa a V-a 2, clasa a VI-a 2, clasa a VII-a numai un elev. Este interesant de menționat că în perioada 1943-1948 la școala din Liubcova a lucrat și o anumită Șarlota Marcovici.

Din anul școlar 1948/1949 au fost interzise școlile confesionale și se înființează școlile elementare de patru clase în limba maternă. În funcție de director la această nouă școală a fost numit Jivița Matici. În această funcție a lucrat până în anul școlar 1953/1954 când a fost numit un nou director Zorida Konstantinovici. În această perioadă la școala din Liubcova a lucrat ca învățătoare calificată și Bojana Petrovici.

Până în anul școlar 1958/1959 la școala din Liubcova au funcționat concomitent două secții de predare: secția de predare în limba sârbă și secția de predare în limba română. Din acest an școlar a rămas numai secția cu limba de

predare română, iar limba sârbă, cu limba maternă, se învață numai ca obiect de studiu din clasa I până în clasa a VIII-a.

În perioada de după război, la școala de șapte și apoi de 8 ani au lucrat și următoarele cadre didactice:(în paranteză este dat anul venirii la această școală). Desanca Matici(1958), Mihailo Ieremici (1959), Kovilca Ieremici (1956), Sergiu Malinovski (1956), Kata Mândoiu (1958), Dumitru Popwescu (1958), Viorica Paici (1958), Marieta Olteanu (1959), Petru Cotoioianu (1960), Dina Gheorghina (1960), Despina Nica (1960), Paulina Nica (1960), Ineborg Flug (1961), Ilia Ghilici (1961), Nicolina Crașovan (1961), Daina Ionescu (1961), Elena Gheorghe (1961), Maria Hirizu (1962), Cristina Vela (1963), Ion Gavrilovici (1963), Dușan Nevrencian (1963), Ilia Barbuli (1964), Șveta Dragoi (1964), Eufrosina Popovici (1965), Slavka Uduli (1966), Vasile Manu (1966), Dumitru Mitrescu (1967), Florica Neda (1967), Petru Albu (1967), Rodica Dumitru (1967), Pavel Dragulescu(1967), petru Șăranu (1969), Dan Florea (1970), Aurica Brebenel (1970), Doina Milencovici (1970), Silvia Vâlcu (1971), Elena Muțiu(1971) Alexandru Moza (1971) Algela Ciobanu (1972), Elena Baiț (1972), Elena Simion (1972), Livia Mitrescu (1973), Slavomir Gvozdenovici (1973), Mihai Fieroiu (1973), Ana Mihai (1974), Genoveva Covaci(1976), Bojidar Herdi (1976), George Indrusevski (1978), Magdalena Balaloi (1978) și mulți alți învățători și profesori care au rămas o scurtă perioadă la această școală.

2. Datele personale despre învățătorii cunoscuți din Liubcova

Jivița Matici. Născut în Liupcova în anul 1929. Școala a frecventat în localitatea natală, iar școala medie a absolvit-o la Orșova. A funcționat ca învățător la Liubcova (1948-1951), Divici (1951-19953). Din anul 1960 până la moarte 1989 a lucrat ca secretar la Consiliul popular din Liubcova.

Mihailo Ieremici. Născut în 1930 în Liubcova, unde urmează și școala primară, iar școala medie termină la Orșova. Școala pedagogică termină în Timișoara în anul 1954. Din anul 1947 până în 1950 a lucrat ca învățător la Liubcova, Socol și Buziaș, apoi din nou la Liubcova până la deces. A depus un efort considerabil în activitatea cultural - artistică și sportivă în localitatea Liubcova.

Covilca Eremici. Este născută în localitatea Tolvadia în anul 1935. A terminat școala pedagogică din Timișoara. A anumită perioadă a lucrat ca învățătoare în satul natal, iar din anul 1956 la Liubcova.

Desanca Matici. Este născută în anul 1934 în satul Radimna unde a terminat cursurile școlii primare. Școala pedagogică a terminat-o la Timișoara. A lucrat ca învățătoare în Belobreșca, Stancevo, Petrova Selo iar din anul 1956 până în 1992 la Liubcova. În acel an a decedat.

Marieta Matici. Este născută în anul 1934 în satul Mitrofan(județul Vâlcea). A terminat școala pedagogică în Craiova și Arad în anul 1968. A funcționat ca educatoare la Liubcova pâna la împlinirea vârstei de pensionare.

Silvia Mladenovici. S-a născut în anul 1949 la Turnu Severin. A urmat cursurile Liceului teoretic din Vânu Mare, a poi a absolvit Facultatea de Filologie din Timișoara în anul 1971. A lucrat ca profesoară de limba română la școala din Liubcova.

Doina Milencovici. S-a născut în anul 1944 în localitatea Berzasca. Școala elementară a terminat la Cozli iar Liceul teoretic la Moldova Nouă. Este absolventă a Facultății de matematică din Timișoara promoția 1962. A funcționat pe catedra de matematică la Școala de 8 ani din Sichevița. Perioada dintre 1965 până 1973 la Berzasca, apoi lucrează ca profesoară de matematică la Liubcova, unde deține și funcția de director la această școală până în anul școlar 1998/1999.

Milena Nestorovici. S-a născut în anul 1962 în Liubcova unde a urmat cursurile școlii primare. Școala medie a terminat la Moldova Nouă. Este absolventă a Facultății de matematică din Timișoara. O anumită perioadă a lucrat ca profesoară de matematică la Școala de 8 ani din Sichevița iar din 1989 la școala de 8 ani din Liubcova.

Slavica Moza. S-a născut în anul 1961 la Liubcova unde a urmat cursurile școlii primare. La Moldova Nouă a terminat Liceul teoretic. Funcționează ca profesoară necalificată predând limba maternă (sârbă).

Stana Gavrilovici. S-a născut în anul 1964 în localitatea Liubcova. A terminat Liceul teoretic din Moldova Nouă. Este absolventă a Facultății de matematică din Timișoara. Funcționează ca profesoară la Liubcova.

3. Școala în limba cehă la Liubcova

Pe lângă Șanțul lui Cocca, Cehii (pe care localnicii îi numesc Pemi) au ridicat școala în anul 1930. Clădirea a fost cu un etaj. La această școală au predat cadre didactice din Cehoslovacia. Primul învățător a fost Okrohil. A exercitat funcția de învățător numai un an școlar 1931/1932 și s-a întors în țara natală. În locul lui a venit Sinonek care a stat în Liubcova până în anul 1946. În anul școlar 1944/1945 școala cehă din Liubcova a fost frecventată de un număr de 30 de elevi. După război acest număr a fost în continuă scădere, din cauză că mulți Pemi (Cehi) s-au mutat din Liubcova.

Este detestabil faptul că localnicii (puterea locală) din Liubcova au dărâmat clădirea școlii și ca cinismul să fie mai mare în acea perioadă funcția de primar în comună îndeplinea un concetățean pem, cu numele de Sladek.

4. Numele intelectualilor din Liubcova

Precum și alte sate din Clisura Dunării și Liubcova a dat un număr impresionant de intelectuali. În prima jumătate a secolului XIX au fost, în general, preoți: Ilia Medacovici, Nicola Ezdimirovici "preot în Berzasca."³⁹

În cea de-a doua jumătate a sec. XIX se numără printre intelectuali și Maxim Filipovici, născut în 1791, a fost căpitan în armata austriacă, Petar Lupulovici s-a născut în 1830 a făcut parte din ofițeri superiori în armata austriacă, Jivco Stanoievici s-a născut în anul 1839, a fost ofițer în armata austriacă, Nestor Lupulovici s-a născut în anul 1802 a fost învățător, Alexandar Stoiadinovici s-a născut în 1863, a fost învățător, Ilia Ieremici născut în anul 1806 a fost "ștrajmeșter" în armata austriacă. Petar Marcovici a fost "fortvort", Dimitrie Popovici "laimnant", Milutin Filipovici născut în anul 1819, a fost ofițer în armata austriacă.

În secolul XX apare o întreagă pleiadă de intelectuali. Împărțiți după profesie acest tabel arată în felul următor"

învățători: Sofia Belodedici, Sava Stanoievici, Jivița Matici, Mihailo Ieremici, Jarco Matici, Zora Vasilievici, Mileva Ticartici, Nevenca Borna, Iovanca Matici, Zorida Konstantinovici, Draghița Cornici și Sanda Stoicu.

profesori: Milan Petrovici, Bojidar Herdi, Nicolai Lupulovici, Emilia Vența, Milana Nestorovici, Irma Gavrilovici, Stana Gavrilovici.

ingineri: Jiva Filipovici, Leca și Constantin Petrovici, Eufemia Petrovici, Iova Gavrilovici, Radoslav Milencovici, Pera Velimirovici, Vasile Man, Milorad Lazarevici, Liubișa Mihailovici, Miodrag Mihailovici, Ilia ieremici, Jivota Cocona, Toșa Iovanovici, Zlatibor Ieremici, Sava Moza, Sava Velimirovici, Ilija Vela, Rodica Vela, Gelu Velimirovici și Dumitru Vela.

medici: Ion Dumitru, Emilia Velimirovici, Angela Velimirovici, Nika Mecanovici, Irma Nestorovici.

juriști: Traian Ieremici, Milița și Ana Vasilievici.

economiști: Ioța Matici, Vasa Lupulovici, Victoria Bugarin, Sava Bugarin, Jivca Nestorovici.

ziariști: Ioța Popovici

ofițeri în armată: Milosav Milutinovici, George Mladenovici, Petru Raduța, Iustina Ioanovici.

subingineri: Sava Neșcovici, Pera Vasilievici, Milan Radovanovici, Dimitrie radovanovici, Rada Stanoievici, Mita Bugarin, Stanco Petrovici, Milan Petrovici, Ilia Pavlovici, Maria Belodedici, Jivița Filipovici, Evița Borna și Carol Cuska.

teologi: Svetozar Naidan, Mladen Mareș, Iosif Lupulovici, Alexandru Mihailovici, Jiva Martinovici, Vasa Plesici, Vasa Lupulovici, Mila Arsenovici, Vasa Petrovici, Sava Kornici, Valeriu Mihailovici, Iadran Martinovici, Boșco Ticartici, Sava Mareș, Vasa Ieremici, Dragoslav Mihailovici, Ioța Nestorovici, Cornel Stanoievici, Traian Ieremici, Bojidar Ieremici și Bogoliub Martinovici.

Tabel nominal cu cadrele didactice de la școala generală Liubcova în anul școlar 1999/2000

Nr. crt	Numele - prenumele	Funcția didactică	Locul și data nașterii	Studii
1	Herdi Bogdan	director, profesor gr. I	4 ian.1951 Liubcova	I.P.3 Facultate istorie - geografie
2	Hana Ana	învățător-titular definitivat	29 mai 1975 Moldova Nouă	Liceul pedagogic
3	Țizler Emilia	învățător detașat	30 aprilie 1975 Moldova Nouă	Școala postliceală Herculane
4	Petrescu Terezia	învățător titular gradul II	24 noiembrie 1971 Berzasca	Liceul pedagogic
5	Vîlcu Aloisie	învățător titular definitivat	14 mai 1976 Moldova Nouă	Liceul pedagogic
6	Mateescu Milena	profesor detașat gradul II	21 mai 1962 Liubcova	I.P.3 Facultatea matematică-fizică
7	Gavrilovici Stana	profesor gr.II	13 mai 1968 Berzasca	Universitate matematică
8	Milencovici Doina	profesor titular definitivat	27 august 1944 Berzasca	I.P.3 Facultatea matematică
9	Mladenovici Silvia	profesor definitivat	29 iunie 1949 Drobeta Tr.Severin	I.P.3 Facultatea limba și lit.română
10	Stefanovici Milena	profesor stagiar	10 martie 1977 Moldova Nouă	Universitatea Vest Timiș - rusă-sârbă
11	Moza Slavca	profesor suplinitor	13 ianuarie 1961 Liubcova	liceul industrial Moldova Nouă
12	Tuculia Daniela	profesor suplinitor	14 iunie 1973 Moldova Nouă	Liceul agricol Oracol
13	Vezelici Slavoliub	preot	25 iunie 1959 Cruceni - Timiș	Seminar teologic
14	Radu Iovanca	Educator titular gr.II	10 februarie 1959 Berzasca	Liceul pedagogic
15	Grizler Zoranca	educatoare suplinitor	11 februarie 1966 Liubcova	Liceul Ștefan Plăvăș Orșova

Grupa mică grădiniță - educatoare Grizler Zoranca

1. Belodedici Sofia Mili	6. Mladenovici Mitu Daniel
2. Costân Ionuț Denis	7. Zaria Costel
3. Vug Giorgiana	8. Mihailovici Nada
4. Vug Iuliana	9. Șain Andreea Roxana
5. Sârbu Denis Cristi	

Grupa mijlocie grădiniță - educatoare Vela Mileva

1. Velcean Bojidar Cristian	11. Rubaș Alexandra
2. Puia Toza Emanuel	12. Mareș Denis Mita
3. Tănase Vasile	13. Dimici Dina
4. Mareș Petru Radoslav	14. Mogoșan Mileva Silvana
5. Mitran Cristina Smilia	15. Jurj Sava
6. Focșa Miodrag Florin	16. Vasilovici Ața
7. Rubaci Karla	17. Miclău Cristina
8. Megheleş Ilie Dragan	18. Cârpean Alina Roxana
9. Lupulovici Denis	19. Dumitrașcu Mihaela
10. Tuculia Zoran	

Grupa mare pregătitoare - educatoare Radu Iovanca

1. Bulfeci Florin Marian	11. Vasilovici Zora
2. Carpean Stana	12. Siriteanu Stefan Flavius
3. Dumitrovici Miodrag Florin	13. Surugiu Iliuță
4. Filipovici Angela	14. Pop Sava Ioța
5. Dimici Sava	15. Marișescu Florica
6. Hergane Jarco	16. Maimana Marius Cosmin
7. Stanoevici Suzana	17. Ticartici Slavița
8. Stefanovici Biliana	18. Stanoevici Iugoslav
9. Rubaș Pera Rudy	19. Olteanu Vasa Zoran
10. Plestici Darius	20. Lupulovici Ilie Nicolae

Elevii clasei a I-a - învățătoare Mateescu Milena

1. Borbely Emilia	10. Oltean Adrian
2. Chiselița Irina	11. Popovici Jiva
3. Iovanovici Florin	12. Răduța Mariana
4. Istudor Sava	13. Rubaci Iana
5. Jurj Marița	14. Savu Ovidiu
6. Jurj Veta	15. Stanoieviți Vesna
7. Mareș Minodora	16. Tănase Petru
8. Mihailovici Iasmina	17. Vela Dușco
9. Mleziva Iasmin	18. Velicu Bianca
	19. Verdeț Ana

Elevii clasei a II-a - învățătoare Petrescu Terezia

1. Bișa Elena Iasmina	12. Mleziva Rudolf Dumitru
2. Buinagă Oana Biliana	13. Mogoșan Florina Mileva
3. Cojocar Neculai Cătălin	14. Moziș Maria Adriana
4. Constantinovici Jivomir	15. Plestici Sanya Mihaela
5. Găină Sorin Vasile	16. Popovici Draghița
6. Glazer Bojidar	17. Rubaș Anton
7. Iovanovici Maria	18. Stanoieviți Iovana Emina
8. Jurj Petrică	19. Stoicovici Iovana Alina
9. Lupulovici Jiva	20. Tănasă Ana Andreea
10. Mareș Dana	21. Uduli Borislav
11. Mleziva Rudolf Dumitru	22. Verdeț Vasile Sandu

Elevii clasei a III-a - învățătoare Vilcu Aloisia

1. Chisalița Nada Andreea	9. Micșa Sava
2. Cojocar Ionuț Alexandru	10. Milutinovici Sanda Alina Snejana
3. Cojocar Marinela	11. Podaru Laura Nicoleta
4. Jurj Bianca Luminița	12. Podaru Marin Tonigă
5. Jurj Ciprian Florin	13. Podaru Vasilică
6. Jurj Claudiu	14. Răduța Snejana Lia
7. Jurj Ciprian Florin	15. Șain Gabriela
8. Jurj Marcel	

Elevii clasei a IV-a - învățătoare Hana Ana

1. Ciocan Ioana Luminița	10. Jurj Vasile Alexandru
2. Constantin Daniela Tomislava	11. Lupulovici Daniel
3. Constantin Mărioara	12. Mitroi Roxana Marinela
4. Crânganu Aurora Anișoara	13. Mureșan Silviu Avram
5. Dragosy Renate Brigitte	14. Podaru Irina
6. Dumitrașcu Miroslav Mihai	15. Scutaru Mihaela
7. Grizler Rudolf Valentin	16. Stanoieviți Slage Iovan
8. Herdi Maria Snejana	17. Șein Slavița Branca
9. Jurj Cata Nadia	18. Șein Vasile Iliuță
19. Zăica Șvetco Petrică	

Elevii clasei a V-a - dirigintă Gavrilovici Stana

1. Ciocan Adriana Loredana	10. Lupulovici Iasmina Rodica
2. Chirilă Daniela Claudia	11. Lupulovici Olivera
3. Dumitrovici Anișoara Diana	12. Micșa Darinca Giorgiana
4. Filipovici Sava Radoslav	13. Mihailovici Sava Bojidar
5. Firulovici Radu	14. Milutinovici Desa
6. Ispas Stelian Valentin	15. Stanoieviți Sava Marco
7. Jurj Lucian	16. Șain Vesna

8. Jurj Maria Iasmina

17. Stefan Ionuț Adrian

9. Jurj Nuși

Elevii clasei a VI-a - dirigintă Milencovici Doina

1. Avram Monica

13. Ispas Nicolae Gabriel

2. Bojin Florin Daniel

14. Jurj Chiva

3. Căruțer Monica

15. Jurj Smilea elvira

4. Chițu Florica Daniela

16. Stanoievici Mariana Simona

5. Constantin Marian Draghi

17. Stoianovici Lucian

6. Dobromir Emilia Mariana

18. Suru Florin sorin

7. Dumitru Emilian

19. Tismănari Claudia

8. Duțu Elisabeta Andreea

20. Verdeț Iosif Costa

9. Duțu Mariana Mirabela

21. Vezelici Vasile Miroslav

10. Gruia Mariana

22. Zaică Mariana

11. Ieremici Daniel

23. Mitrovici Mircea Deian

12. Ion Adrian Nelu

Elevii clasei a VII-a - dirigintă Mladenovici Silvia

1. Constantinovici Mita

10. Mladenovici Mihaela

2. Chițu Vasile

11. Moza Vasile

3. Dumitru Florina

12. Saucop Iosif Vențel

4. Dumitrașcu Șveta Mira

13. Stefanovici Iasmin Stanco

5. Fuchs Elena

14. Stoianovici Mirabela Maria

6. Jurj Draghi Jiva

15. Șain Ion Daniel

7. Jurj Melania Mața

16. Stoicovici Iliuța

8. Lupulovici Danița Slavca

17. Vela Petru Tonică

9. Lupulovici Liubomir

18. Verdeț Veronica Persida

Elevii clasei a VIII-a - dirigintă Moza Slavca

1. Belodedici Mariana Slavca

9. Mihailovici Zorița Nevena

2. Chițu Darinca Daniela

10. Puia Marișca

3. Cojocar Giorgia

11. Saucop Maria Amalia

4. Firolovici Lucica

12. Stoicovici Lazăr

5. Ieremici Oliver

13. Șein Lazăr

6. Iovanovvici Lia Sorina

14. Șain Maria

7. Lupulovici Marius Vasa

15. Tismănari Daniela

8. Mareș Radu

16. Toboașă Draghița

Bibliografie:

1. Pețineaciki, Sreta, Satele de lângă graniță din Banat (1773-1810), vol.I, Novi Sad 1982, pag.279
2. Radu, Petru-Onciulescu, Dumitru, Contribuții la istoria învățământului din Banat până la 1800, București, 1977, pag.68

3. Șărcovnicu, Victor, Istoria învățământului din Banat până în anul 1800, București 1978, pag.69
4. Idem
5. Șărcovnicu, Victor, opera amintită, pag.126
6. Șărcovnicu, Victor, opera amintită, pag.128
7. Șărcovnicu, Victor, opera amintită, pag 128-132
8. Șărcovnicu, Victor, opera amintită, pag.101
9. Radu, Petru-Onciulescu, Dumitru, opera amintită, pag.277
10. Radu, Petru-Onciulescu, Dumitru,
11. Stanoievici, Alexandar, Monografia Clisurii bănățene, Petrograd 1938, pag. 20
12. Pețineaciki, Sreta, Satele de lângă graniță din banat (1773-1810), vol.I, Novi Sad 1982, pag.279
13. Idem
14. Idem
15. Popiți, Grigore, Date și documente bănățene 1728-1887, Timișoara 1938, pag.102-111
16. Pețineaciki, Sreta, opera amintită, pag.279
17. Arhiva parohiei Liubcova, Inventarul pentru anul 1792, pag.1
18. Arhiva parohiei Liubcova, Protocolul Domului pentru anul 1789, vol. I, pag.49
19. Arhiva parohiei Liubcova, Inventarul, materia numărul 5
20. Idem
21. Arhiva parohiei Liubcova
22. Idem
23. Arhiva parohiei Liubcova, Proces verbal 1877-1904., pag.86
24. Arhiva parohiei Liubcova, Proves verbal 1877-1904., pag.44
25. Iancovici, Dimitrie, Șematizmul eparhiei din Vârșet din 1898, pag.98
26. Arhiva parohiei Liubcova, Proces verbal 1877-1904, pag.142
27. Arhiva parohiei Liubcova, Proces verbal 1877-1904, pag.180
28. Groza, Liviu, Grânicerii Bănățeni, București 1983, pag. 86
29. Idem
30. Idem
31. Ziarul Pancevaț, numărul 46/1871
32. Șărcovnicu, Victor, Istoria învățământului din Banat până în anul 1800, București 1978, pag.160
33. Stanoilovici, Alexandru, opera amintită, pag.95
34. Kosovaț, Mate, Șematizmul mitropoliei din Karlovaț cu date până în 1905, pag.565
35. Arhiva parohiei Liubcova, Proces verbal nr.59 E 373 III 36/1906
36. Kostici, Slobodan, Șematizmul eparhiei ortodoxe sârbe timișorene în regatul României, Timișoara 1925, pag. 75
37. Arhiva parohiei Liubcova, Registrul stării civile 1923/1924
38. Popi, Gligor, Aspecte privind colaborarea iugoslavă pe plan cultural-artistic în perioada interbelică, în Lucrările Simpozionului româno-iugoslav, București 21-25 X 1976, pag.614
39. Arhiva parohiei Liubcova, Protocolul Domului pag. 165.